

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunată”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Lucașfărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Caransebeș”, „Sebeșana”, „Sebeșul-săsesc”, „Seldgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărdăneana”, „Zlăgheana”, „Agricola”, însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
IOAN I. LĂPĚDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiu, 6 Octomvrie 1907.

Nr. 40.

„Lupta pentru existență”.

Puțini dintre cei ce nu se ocupă în mod profesional cu problemele social-economice au fost în stare să dea acestei chestiuni: „Luptei pentru existență” o interpretare atât de justă și pătrunzătoare, atât de clară și vie ca dl Andreiu Bârseanu, vicepreședintele „Asociațiunii” în prea frumosul discurs cu care a deschis adunarea din acest an a primului nostru așezământ cultural.

Desigur că pentru toată lumea românească cuvintele modestului dascăl dela Brașov vor fi fost o adevărată alinare sufletească de care rar îi e dat să se împărtășească. Cu atât mai mult au fost ele însă pentru noi, pentru cei ce de multă vreme frământăm în mintea noastră problemele luptei pentru existență a neamului nostru, probleme pe cari am cercat să le grupăm într’o mare chestiune, chestiunea economică română. Ni-se părea atunci că suntem singuri și izolați cu ideile noastre „materialiste”. Azi însă, când un bărbat de sama lui Andreiu Bârseanu — de sub a cărui mână am eșit atâtea rânduri de oameni devotați muncii și din ale cărui idei și sentimente se adapă atâtea lume românească — se face interpretul sincer al acestor mari chestiuni, — cu bucurie vedem că ne-am înșelat. Simțim că prin rostul vicepreședintelui „Asociațiunii” nu grăiește numai un singur bărbat. El e, trebuie că e, dibaciul interpret al convingerilor unei bune și alese părți a lumii noastre românești, în ale cărei preocupățiuni au intrat deja ideile marelui chestiuni comune a luptei pentru existență.

Așa fiind, dacă nu ne înșelăm în părțile noastre, dacă de fapt am ajuns până acolo încât și la noi e formată convingerea că „bunăstarea materială e o condițiune ne-

părată pentru orice înaintare” și că „numai sub pavăza unei organizațiuni sociale și economice înțelepte putem pași cu încredere în lupta cea mare a popoarelor”, atunci credința unui bine apropiat nu mai e permis să îndoiască sufletele noastre. În aceste timpuri de bună pornire nu ne mai rămâne alta decât ca chestiunea luptei pentru existență, a existenței demne, sigure și de durată să o facem obiectul celor mai serioase preocupățiuni și aceasta din motiv, că în lupta pentru existență nimic n’ar fi mai periculos, decât a intra nepregătiți și fără o temeinică orientare. Căci precum de iute și ușor ne-am putea ridică — firește pe căi deja umblate — prin o lucrare chibzuită și pricepută în această direcție, pe atât de greu ne-ar putea opăci și desorienta o lucrare pornită și susținută de puteri nu îndeajuns pregătite și nu îndeajuns statornice în munca grea ce ne așteaptă.

De prezent avem două instituțiuni, cari ne-ar putea organiza și ne-ar putea pregăti mai cu competență și mai cu succes la neînlăturabila luptă pentru existență și anume: „Asociațiunea” și tinera „Solidaritate”. Cea dintâi e chemată să ia rolul părții intelectuale, teoretice, în marea acțiune, iar cea de a doua rolul părții practice. Cea dintâi, prin o lucrare sistematică, consecventă și stăruitoare, e chemată să popularizeze cunoștințele indispensabile luptei pentru existență, cunoștințele social-economice, cea de a doua, prin mijloacele și organizația ce-i stă la dispoziție să inițieze toate acele lucrări, să creeze toate acele legături și să dea viață tuturor acelor instituțiuni fără de cari nu se poate închipui „o organizațiune socială și economică înțeleaptă”. Și una și alta deci au să facă lucrări cari au să se sprijinească și întregască reciproc.

La „Asociațiune” căile acestei activități

sunt, în parte, normate. Ideile bărbatului ce timp de zece ani de zile a condus lucrările ei, au creat — între altele — „biblioteca populară a Asociațiunii“ cu operate economice de o valoare incontestabilă. Tot spiritului acestui bărbat — înzestrat cu mult simț pentru trebuințele economice ale noastre — are a se mulțumi și inițiativa altor lucrări, menite să arunce lumină nouă asupra stării materiale în care ne aflăm. Îndrumărilor continue, date până la cele mai mici amănunte ale referentului secțiunii economice are a se mulțumi mai departe progresul observat în „prelegerile economice“, cel mai acomodat mijloc de instrucțiune populară. Nu mai puțin va contribui — în fine — la progresul economic, foaia populară a poetului Goga „Țara noastră“.

Cât privește „Solidaritatea“ la activul ei deocamdată nu putem pune nimic. Acolo e lipsă numai de voință, terenul de activitate fiind vast și drumurile bine croite.

Dar ca munca acestor două așezăminte să devină cât mai folositoare pentru chestiunea cea mare a luptei pentru existență, e neapărat de lipsă ca lucrările lor să se continue, respective să se înceapă — pe baza unor planuri bine chibzuite și sigure — cu stăruința dată acțiunilor mari. Pe un asemenea temeiu pornită munca, vom putea ajunge acea „eră nouă“ care nu de mult a fost deja reclamată pe sama uneia dintre cele două așezăminte cu chemări atât de grele.

* * *

Activitatea în direcție economică a „Asociațiunii“.

Ne-am oprit și noi în deosebite rânduri la activitatea „Asociațiunii“. Ca organ economic am stăruit mai ales asupra activității ce ea desvoaltă și ar trebui să desvoalte în direcție economică.

Tot mai mult se recunoaște din toate părțile trebuința ca „Asociațiunea“ să desvoalte o activitate cât mai extinsă în această direcție.

Comitetul central, în raportul său către Adunarea generală ținută în 20 și 21 l. tr. la Bistrița, accentuează în mod deosebit importanța *prelegerilor economice* pentru săteni.

Prezidentul adunării generale dela Bistrița d-nul Andreiu Bârseanu, consacră o parte însemnată a frumosului și instructivului său discurs de deschidere direcției economice ce are să o urmeze Asociațiunea. D-Sa zice, între altele, că poporul nostru să aibă grijă „să se întărească și în privința economică, deoarece este știut, că bunăstarea materială e o condiție neapărată pentru orice înaintare mai însemnată în cul-

tură... Având ca pază o organizare socială și economică înțeleaptă, poate păși cu încredere în lupta cea mare a popoarelor, fără teamă că va fi nimicuit“.

Comitetul central arată în raportul său că pentru a înlesni ținerea *prelegerilor populare*, în cursul anului 1906, a împărțit câte 100 cor. următoarelor 12 despărțăminte: Abrud-Câmpeni, Agnita, Bistrița, Blaj, Brad, Brașov, Caransebeș, Cluj, Dobra, Orăștie, Șimleu, și Oravița, cari au și ținut prelegerile cu rezultate multumitoare. Numărul prelegerilor ținute în toate despărțămintele e de 158, cu 106 mai multe ca în trecut. Chiar și *subiectele prelegerilor* au fost mai bine alese, tratând mai ales chestiuni practice. Despărțământul Brașov și Oravița, cu ocazia prelegerilor practice din sfera agriculturii, au împărțit *diferite seminte și pomișori*. Acest exemplu ar fi vrednic de urmat în toate despărțămintele. E un mijloc foarte potrivit pentru a face pe țărani să se intereseze de prelegeri.

La sfârșitul anului 1906, comitetul central a adresat tuturor despărțămintelor o circulară, în care se îndrumau și li-se dădeau îndrumări amănunțite cu privire la aranjarea prelegerilor populare. La circulară au răspuns următoarele despărțăminte: Bistrița, Beiuș, Blaj, Brad, Brașov, Deva, Dobra Hațeg, Mercurea, Mociu, Orăștie, Oravița, Sebeș, Șimleu, Turda și Zernești, cărora s'a împărțit suma de 970 cor. din cele 2000 destinate pentru prelegeri. Unele dintre despărțăminte au trimis și programul prelegerilor populare din acest an. Însuflețirea pentru ținerea prelegerilor e tot mai mare și mai îmbucurător e că cele mai multe prelegeri urmăresc scopuri practice. Conferențiarii dau țaranilor povețe, arătându-le *cum se cultive diferite ramuri ale agriculturii*; apoi îi îndeamnă la *înființarea însoțirilor*.

Despărțămintele: Blaj, Brad, Brașov, Cohalm, Dobra și Sibiiu, având *schiopticoane*, au ilustrat prelegerile cu proiecțiuni, cari s'au dovedit a fi foarte atrăgătoare pentru țărani. Comitetul central a comandat, în cursul anului trecut, prin dl prof. Aurel Ciortea din Brașov, două serii de *diapozitive*, cari se vor înmulți treptat din an în an.

Multe dintre despărțăminte se plâng că le *lipsesc oamenii cu pregătire, cari să țină prelegeri economice* poporului. Despărțământul Beiuș și Mociu au cerut conferențiar din centru, iar desp. Brașov propune să se angajaze un conferențiar stabil, cu o pregătire specială, care să cutreere despărțămintele rând pe rând. Dacă „Asociațiunea“ ar dispune de mijloace materiale suficiente s'ar putea angaja un specialist care să stee în serviciul ei. Aceste mijloace ar trebui căutate cu orice preț și cât mai îngrabă. Deocamdată comitetul a hotărât să dea ajutor din suma de cor. 2000, destinată pentru prelegerile populare, chiar și acelor despărțăminte cari vor să-și crească un conferențiar, trimițând un preot sau un învățător la cursurile de vară ale statului.

E un bun început acela făcut cu prelegerile economice. Dar un număr de 158 prelegeri abia ar fi

deajuns doară pentru un singur despărțământ și astfel ele sunt ca o oază în mijlocul deșertului.

Trebuie deci stăruit din toate puterile ca măcar chestia prelegerilor economice să se organizeze cât mai îngrabă și cât mai perfect. În acest scop toate instituțiunile românești și toți Românii cărturari și țărani avem să dăm „Asociațiunii” tot sprijinul necesar.

După aceste prezentăm câteva date asupra prelegerilor ținute în 1906 în despărțămintele Asociațiunii.

În cursul anului 1906 s'au ținut în total 158 prelegeri:

1. In desp. Abrud Cămpeni	2
2. „ „ Agnita	3
3. „ „ Alba-Iulia	2
4. „ „ Bistrița	3
5. „ „ Blaj	17
6. „ „ Brad	13
7. „ „ Bran	1
8. „ „ Brașov	14
9. „ „ Cluj	6
10. „ „ Cohalm	1
11. „ „ Deva	1
12. „ „ Diciosânmărtin	2
13. „ „ Dobra	21
14. „ „ Hațeg	1
15. „ „ Hida-Huedin	1
16. „ „ Mociu	1
17. „ „ Orade	1
18. „ „ Orăștie	6
19. „ „ Oravița	3
20. „ „ Panciova	1
21. „ „ Săliște	30
22. „ „ Sătmăr-Ugocea	1
23. „ „ Sebeș	5
24. „ „ Sibiu	2
25. „ „ Sighișoara	1
26. „ „ Șimleu	6
27. „ „ Timișoara	1
28. „ „ Turda	1
29. „ „ Zernești	6
30. Studenții univ. din Cluj	16

În 17 despărț. nu s'au ținut de loc prelegeri.

Subiectele prelegerilor au fost:

I. Economice.

a) agricultură.

1. Despre economie în general	2
2. Cauzele sărăcirii poporului	2
3. Impărțirea pământului ca cauză a sărăciei	1
4. Insușirile bunului econom și bunele econoame	1
5. Muncă, cruțare, lene și beție	1
6. Starea poporului nostru și ameliorarea stării lui	2
7. Despre alcoolism	12
8. „ asigurări	2
9. „ tovarășii	4
10. „ tovarășii de lăptărit	1
11. Despre comasări	1
12. Lucrarea pământului după comasare	2

13. Lucrarea pământului	3
14. Ingrijirea gunoiului	2
15. Despre gunoiul măiestrit	1
16. Mașina de sămănat	1
17. Prăsirea napilor	1
18. Ingrijirea animalelor de casă	6
19. Boalele vitelor	3
20. Asigurarea vitelor	8
21. Despre viierit	5
22. „ pomărit	25
23. „ legumărit	3
24. „ stupărit	4
25. „ cultura vermilor de mătasă	2
b) Despre meserii	3
c) Despre Bănci	1

In total . . . 99

II. Istoricul comunelor etc.

III. Despre legi 2

IV. Educație 4

V. Igienă 2

VI. Asociațiunea 5

VII. Școala 3

VIII. Diverse:

1. Din viața lui Isus	1
2. Despre Șaguna	1
3. Din păcatele noastre	1
4. Despre concubinată	1
5. Datinile sunt mai puternice decât legile	1
6. Despre literatură	1
7. Răspândirea culturii în popor	1
8. Reuniuni de pompieri	1
9. Tablouri geografice	2
10. Catedralele	1
11. Tăria noastră	1

Au ținut conferențe:

1. Protopopi	5
2. Preoți	23
3. Profesori	13
4. Învățători	30
5. Advocați	6
6. Agronomi	4
7. Proprietari	2
8. Funcționari de bancă	6
9. Silvicultor	1
10. Medic	1
11. Notar comunal	1
12. Câțiva studenți universitari	

Din miile de preoți și învățători și din mulțimea de alți cărturari români, ne trezim în fine, că au participat la propagarea culturii noastre, prin prelegeri în mijlocul poporului, abia 100 persoane.

Cărturari români!

Mai mult spirit de jertfă și mai multă tragere de inimă către popor!

S.

Cronică economică.

La situație. — Ghișeftarii. — Memorandul însoțitorilor. — Asaltul deponenților.

Pranger!

Cine — cunoscând acest nume — nu i-a așteptat cu nerăbdare declarațiile asupra situației financiare din țară? Și Vineri în 27 l. tr. s'a declarat. A spus că lumea comercială și financiară n'are motiv a fi îngrijată, căci situația nici pe departe nu-i așa de critică dupăcum se crede. Iar noi — cu deosebire în urma celor experiate în zilele ultime — trebuie să-i credem. Căci nu atât lipsa mijloacelor lichide a îngreunat circulațiunea cât mai mult frica, panica de care a fost cuprinsă lumea financiară dela noi. Să ne gândim de pildă numai la considerabilele rezerve ce și-au adunat băncile mari în vederea complicațiilor financiare de cari se temeau și să ne inchipuim că acelea s'ar redă circulațiunii. Câtă ușurare s'ar simți pe dată. Atunci de bunăsamă ne-am încredințat că frica a fost mai mare ca lipsa de bani și că de fapt situațiunea nu-i așa de critică precum s'a arătat.

Ar fi o naivitate din parte-ne a crede, că se va găsi cineva care să-și inchipuie că cauzele situațiunii dificile financiare ar fi numai frica, panica lumii de afaceri. Adevăratele cauze sunt de ordin financiar, politic și economic. Aceste au produs lipsa de bani. Impaciența și nervozitatea lumii însă au dus și la noi ca și în alte părți lucrurile la extrem. Eră deajuns bunăoară să se dea în lume declarațiile mai pesimiste ale unei sau altei capacități financiare pentruca unii dintre oamenii de afaceri să-și peardă capul. Cazul cu Koch, președintele băncii imperiale germane ni-e încă proaspăt în memorie. În Octomvrie anul trecut, pare-ni-se acest bărbat, sus pus, s'a declarat că se poate de îngrijat asupra probabilităților viitorului apropiat al lumii financiare. Care fu urmarea? Capitaliștii îngrijați retregându-se de pe piață, întregă cererea de bani se îndreaptă către banca de emisiune care — două luni în urmă — eră silită să lucreze deja cu 7%.

Cam acelaș lucru — cu alte sorginți însă — și la noi. Frica și lipsa de încredere au agravat situațiunea cu mult mai mult ca lipsa de bani și cine știe dacă cuvântul lui Pranger n'a venit tocmai în momentul când lumea înspăimântată eră gata să-și taie creanga de sub picioare.

Să nădăjduim însă că cel puțin acum — după atâta experiență scumpă — liniștea și sângele rece al celor dătători de ton vor ajuta la ameliorarea actualiei situațiuni cu adevărat grea, dar încă nu critică.

Ghișeftarii de mult n'au mai avut zile atât de bune ca cele din timpul din urmă. Mijloacele lichide ținute în rezervă la instituttele cele mari cu extraordinara lipsă de capital ce-au cauzat, au mănânat multă apă pe moara celor ce nu s'au sfiit a negustori imprevjurările grele prin cari am trecut. S'au găsit adesea bănci și încă bănci mari, cari profitând de ocaziune cu toată pretinsa lipsă de numărăr găsiau încă totuș destui bani să ofere soațelor lor mai mici — firește însă pe lângă dobânzi mai mult decât grase.

Astfel un prietin al foii noastre ne scrie, că pentru a-și face o idee cât mai bună despre adevărata stare a lucrurilor a făcut deodată întrebare telegrafică la mai multe bănci: cu cât ar escontă o sumă mai mare de valori de portofoliu? Răspunsurile primite i-au fost tot atâtea testimonii despre gândurile și sentimentele ghișeftărești ale celor ce le-au dat. Câteva

— cele cu gânduri mai omenesti — dintre băncile întrebate au răspuns că stau în rezervă. Altele că numai cu greu ar putea intra în afaceri. Iar — în sfârșit — altele că da sunt aplicabile a da sumele cerute dar pe lângă o dobândă care cu toate acluzele ei trecea chiar și peste 8%.

Să ne gândim acum câte bănci nu vor fi speculat la dobânzi și mai mari și iarăș câte nu vor fi fost silită chiar a contracta credite și sub astfel de condițiuni grețoase. Așa e însă lumea! Oricât de dificile și pline de griji ar fi vremurile, niciodată nu rămân fără de exploataatori.

Se știe că însoțirile ajunse în criză — cum s'a arătat de mai multeori în foaia noastră — se luptă cu enorme greutate și fac tot ce le e cu putință să-și salveze existența. Ca ultim refugiu s'au gândit la visteria statului. Cinci milioane — zi numai cinci milioane din aceasta visterie le-ar măntui pe toate. Deci memorandum la guvern.

Se vede însă că nici Wekerle, marele acrobat de cifre și vorbe, nu mai prea dispune de multe milioane, căci când i-s'a prezentat memorandumul în loc de bani a răspuns cu un potop de vorbe, — de altcum bine și frumos ticluite. A ținut memoriandiștilor o adevărată disertație despre cum ar fi să se stingă casa ce arde cu bobotaie deasupra lor. Mai întâi de toate — a început ministrul — trebuie în adevăr să se facă ceva, (gură sau fapte? Nota red.). Și cam ce adevă? Pro primo trebuie aduse acasă toate cambiile din Viena, acasă la băncile budapestane. Al doilea, aceste să nu reducă creditul de reescont al băncilor mai mici și al treilea să se primească și materialul însoțitorilor spre escontare mai cu samă când se prezintă prin mijlocirea băncilor acreditate.

Frumos plan, frumoase vorbe! Numai cât cu aceste memoriandiști nu-s salvați dacă cumva ucenicul lui Wekerle — Popovics — la care au fost avizați nu se va îndură a face ceva mai mult decât măiestrul. Tare ne temem însă că în urma urmelor se vor alege dela toți cu vorba ungurească: nesze semmi, fogd meg jól.

La o mare bancă ungurească din comitatul Hajdu — imi spunea odată un cunoscut — s'a întâmplat, că cassarul, după o noapte petrecută în chef, a doua zi nu s'a putut prezenta la oficiu și cassa în oarele de dimineață a rămas nedeschisă. Tocmai atunci însă din o comună vecină — unde banca din chestiune aveă mulți și mari deponenți — se prezintă unul să-și ridice depozitul său. Și cum cassa — din lipsa de chei — nu s'a putut deschide, deponentul a fost avizat să vină altădată căci „domnul cassar nu-i la bancă”. Omului nostru — firește — nu i-s'a prea părut această procedură și reintors acasă dădu alarmă că cassarul a fugit. În ziua următoare deponenții îngrijați de avutul lor năvăliră la oraș unde cu valurile ce le-au strâns în cale în câteva momente se asaltară toate ghișeurile băncii. Direcțiunea în fața acestei surprinderi neașteptate voină să satisfacă imediat cererile deponenților turburați, începū lichidările din banii ce-i aveă per cassa, în vreme ce pe doi funcționari cu un însemnat stoc de efecte lombardabile îi puse pe drumul capitalei să aducă numărărul necesar. În o scurtă vreme banca putū să lichideze câteva sute de mii cor., un fapt care domoli și liniști spiritele în așa măsură încât deja a doua zi depunerile ridicare începeau să fie readuse. Banca însă nu numai că nu le mai primī, ci dădu chiar știre publică că 15 zile peste tot nu

mai primește nici un fel de depuneri. Natural, în urma unei astfel de proceduri lucrurile se liniștiră și banca putu să reintre din nou în cadrele activității sale normale.

Un caz analog s'a întâmplat săptămâna trecută la puternica cassă de păstrare din Győr, care are peste 15 mil. cor. depozite și care se bucură de o bună reputație. Cu toate acestea câteva știri răutăcioase și lipsite de bază fură în stare a grămădi mulțime de deponenți la ușile băncii, care la moment începuseră lichidările. Trebuie să spunem însă că lumea înțeleghătoare și serioasă a rămas liniștită. Deponenții mari nici nu s'au mișcat, iar băncile din loc pe dată i-au pus la dispoziția soaței lor ajunsă la probă credite nelimitate. În chipul acesta furtuna se liniști și cassa de păstrare putu să-și reintre în ogașele activității de mai înainte.

Amintim de aceste două cazuri ca să se știe ce urmări grave poate avea vorbele răutăcioase nebazate, aruncate fără socoteală în spatele unui sau altui dintre instituturile avizate la încrederea publică. Astfel de vorbe nesocotite pot zdruncina — deși numai pentru un moment — chiar și încrederea față de cele mai mari și mai solide instituturi. Adevărul însă, de oriunde ar fi, ese la iveală.

JURISDICȚIUNE.

Obligat este comerciantul ori industriașul a asigura la cassa pentru ajutorarea bolnavilor pe fiul său sau altă rudenie aplicată în întreprinderea sa? Conform hotărârilor de până acum ale ministerului de comerț asigurarea este obligatorie, fără privire dacă respectivii sunt aplicați cu sau fără plată. Astfel în senzul hotărârii ministeriale Nr. 27,957/904, copilul comerciantului, dacă este aplicat permanent în afacerea tatălui său, fără a avea în afară de întreprindere o altă ocupațiune principală de altă natură, este a se considera întocmai așa ca impiegat al întreprinderii, ca și oricare alt străin și prin urmare a se asigura la cassa pentru ajutorarea bolnavilor. Iar conform hotărârii Nr. 17,987/1899 patronul este obligat a asigura la cassa bolnavilor pe fiul sau ginerele său aplicat în întreprindere chiar și în cazul acela, când respectivii n'ar primi plată, ci numai întreținerea (viptul). Tot astfel dispune și hotărârea ministrului de comerț Nr. 6,228/1900. Praxa ce se va desvoltă pe baza art. de lege XIX: 1907 după toată probabilitatea nu va provoca în direcția aceasta nici o schimbare.

Proviziziunea mijlocitorului de bani. Prin deciziunea sa Nr. 2,317/1906 dela 26 Iunie a. c. Curia reg. a enunțat, că urmează în mod rațional din natura imprumutului hipotecar pe amortizare, că până când banii nu sunt licuidati, până atunci proviziunea stipulată pentru exoperarea lor nu se poate pretinde.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 3 Octomvrie 1907.

Cererile de ultimo au fost foarte mari pe toate piețele, și mai ales în Berlin, unde banca imperială a dat pieței cea mai mare sumă de 567 milioane M. față de 531 mil. M. în a. tr. și de 554 mil. în 1905.

Din această sumă a cumpărat banca bonuri de tezaur pentru 93·65 milioane M. La 1 Octomvrie încă au fost mari cereri de satisfăcut atât în Berlin cât și în provincie, dar intratele de cvartal încă au fost însemnate. Sub această influință discontul privat a scăzut la 5%.

Deasemenea s'au prezentat multe și mari cereri la banca austro-ungară, care a plasat în săptămâna ultimă 135·3 milioane K față de 123·5 milioane în a. trecut. Portofelul de cambii a crescut cu 87·2 milioane față de a. tr. și cu 315·8 milioane față de 1905. Circulațiunea de bilete a trecut cu 1·9 milioane peste 2 miliarde iar biletele supuse la dare în circulațiune au crescut cu 134·3 la 167 milioane K. Situațiunea pe lângă toate scadențele mari de cvartal nu s'a ameliorat dela ultimo incoace, nici etalonul n'a scăzut.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Brașoveana“, reuniune de păstrare și imprumul în Brașov a convocat pe 6 crt. o adunare generală continuativă cu următoarea ordine de zi: 1. Comunicarea aprobării statutelor și în legătură sentința tribunalului Nr. 5,920/1907. 2. Alegerea reprezentanței reuniunii.

COMUNICAȚIUNE.

Însemnările pe fața cecurilor „Cassei de păstrare poștale“ sunt scutite de porto. Conform dispoziției ministrului de comerț Nr. 4249 prez. dela 20 Ianuarie 1902, apărută în „Postatakarékpénztári Közlöny (Monitorul Cassei de păstrare poștale) Nr. 2 din 1902 sub Nr. 447, însemnările scrise pe fața cecurilor (befizetési lap) pe partea de deasupra a acestora, înaintea Nrului tipărit în șirul prim, sunt scutite de porto, dacă nu cuprind mai mult decât o literă și o cifră compusă din cel mult 6 numeri. Însemnările scrise pe fața cecurilor în altă parte sau pe dosul acelor, sunt necondiționat supuse taxei poștale de 5 fil.

Reforme importante în circulația poștală internațională. Ziua de 1 Octomvrie a. c. înseamnă o epocă importantă în istoria poștei; este de primadată dela fondarea uniunii poștale internaționale încoace, că taxa scrisorilor se reduce și se pun în circulație niște valori poștale internaționale, așa numite *bilete de răspuns*.

Reformele mai principale introduse pe baza hotărârilor congresului poștal internațional din Roma sunt următoarele:

În circulația de scrisori taxele poștale internaționale se reduc în două moduri și anume, deoparte se urcă unitatea de greutate dela 15 la 20 grame, iar de altă parte taxa poștală de 25 centime de fiecare 20 grame se calculează numai dela cele dintâi 20 de grame, pe când dela următoarele 20—20 grame se socotește numai o taxă de câte 15 centime.

Se introduc așa numite *bilete de răspuns*. Trimitătorul scrisorii primește pentru 28 fil. la oficiile poștale de aici bilete de acestea, pe cari trimițându-le sub cuvertă la adresat, acesta le poate schimba la oficiul poștal din străinătate contra mărcii poștale în valoare de 25 centime, pe cari le folosește pentru francarea răspunsului său.

O reducere însemnată sufer taxele asignațiunilor (mandatelor) poștale internaționale. Până aci se plătea

pentru sumele trimise în străinătate cu asigurațiune poștală dela prima 100 de coroane de fiecare K 25 câte 25 fil. și pentru fiecare K 50, ce a trecut peste K 100 asemenea câte 25 fil. În viitor taxele se calculează și la prima sută de coroane tot după câte K 50 cu 25 fil., va să zică la trimeri până la K 100 taxa se reduce la jumătatea celei actuale. Afară de aceasta maximul sumei ce se poate asigna în străinătate se urcă la mai multe țări dela K 500 la K 1000.

La cărțile poștale trimițătorul poate folosi pentru comunicări nu numai dosul cărții poștale, ci și partea stângă a laturei cu adresa și cuvântul „Levelező lap“ ori altă expresiune analogă, la cărțile poștale private nu este obligator

Pentru expedițiunile poștale recomandate sunt obligate la despăgubire, în caz de pierdere, toate țările uniunii poștale fără excepțiune.

În fine s'au mai introdus și unele reforme avantajoase pentru public cu privire la pachetarea expedițiilor poștale.

DIN REUNIUNI.

Serbările Reuniunii sodalilor români din Sibiu. În 28 și 29 Sept. n. a. c. Reuniunea sodalilor rom. din Sibiu și-a serbat jubileul de 40 ani de existență și de 10 ani de când dl Victor Tordășianu este prezidentul ei.

În 28 Sept. s'au jucat farza în 5 acte „*Ma-lițiosul*“ de Kotzebue tradusă în românește de Ioan St. Șululu și prelucrată de un binevoitor al meseriașilor, sub regisoratul dlui Dum. Axente culegător tipograf. Teatrul orășenesc a fost plin. Succesul din cele mai reușite.

Duminecă în 29 Sept. Reuniunea a luat parte corporativ la serviciul divin în Catedrală, care s'a încheiat cu o rugăciune pentru meseriași. După finirea serviciului divin membrii Reuniunii s'au prezentat la I. P. S. dl arhiep. și metropolit Ioan Metianu, unde prezid. mulțamește înaltului patron pentru sprijinul dat Reuniunii.

Se face apoi pelerinaj la mormintele mecenajilor *Dim. Andronic* și *Nicolae Cristea*, unde se depun 2 coroane și prezid. ține o cuvântare.

Urmează *ședința festivă*, care e deschisă de prezid. dl V. Todășianu, făcând istoricul Reuniunii. Dl viceprez. *G. Poponea* arată îndeosebi meritele pentru reuniune ale prezidentului, căruia Reuniunea îi donează în semn de recunoștință un frumos ceas de salon, dlui conducător al corului *Candid Popa* o frumoasă baghetă și un inel de aur, iar membrilor distinși ai Reuniunii se distribuie 44 diplome de onoare.

A urmat *masă comună*, unde au vorbit: prezidentul, viceprezidentul, reprezentanții Reuniunilor din Sebeș, Orăștie, Brașov, Lugoj, red. foii „*Meseriașul*“ din Lugoj, T. Simtion și la sfârșit iar prezidentul. Sara a fost *concert festiv* dat de corul Reuniunii sub conducerea dlui C. Popa. Concertul a reușit pedepplin. A urmat apoi joc până 'n zori.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului aranjează Duminecă în 13 Oct. a doua expoziție de copii în comuna *Ilimbav*; în 20 Oct. o expoziție de vite în comuna *Săcădate* și tot în această lună un *curs de pomărit* pentru învățători.

CRONICA.

Necrolog. *Alexandru Mircea*, contabil la *Filiala „Silvaniei“* în Bucium a decedat la 26 Septembrie a. c. în etate de 28 de ani.

— *Ioan Papiu*, viceprezident al direcțiunii institutului „*Albina*“ din Sibiu, a decedat la 30 Sept. a. c. în Deva în etate de 75 ani. Decedatul a aparținut direcțiunii „*Albinei*“ din 6 Martie 1894.

Posturi vacante. „*Sătmăreana*“ din *Seini* a publicat concurs cu termenul de 14 Octombrie a. crt. pentru ocuparea unui post de *practicant*. Se recere absolvarea unei școale sup. de comerț și în vorbire și scriere limbile română, maghiară și germană. Salar anual K 840; după un an de probă definitivare cu salar anual de K 1200 și adaus de salar conform statutelor.

— „*Bocșana*“ din *Bocșa-montană* publică concurs pentru ocuparea postului de *cassar*. Detaluri între inserțiunile Nrului nostru prezent.

Monete noue à K 100 aur și K 5 argint. Precum anunță foaia oficială austriacă în curând se vor bate și pune în circulație monete noue à K 100 aur și K 5 argint.

Circulațiunea monetelor de aur. Banca Austro-Ungară a început a pune în circulațiune monete de aur în 1901, dar în curând s'a dovedit, că monetele emise s'au putut susține numai în parte în circulațiune. Cu toate acestea suma monetelor rămase în circulațiune a crescut în continuu dela 1901 până la 1905, când s'a sporit la K 291.2 mil. În anul 1906 s'au pus în circulațiune în Austria K 202 mil. și în Ungaria K 54.6 mil. și s'au scos din circulațiune în Austria K 223.5 mil. și în Ungaria K 69.1 mil., astfel că suma monetelor de aur rămase în circulațiune la finele anului 1906 s'a redus la K 255.2 mil. Pro cap cade din totalul circulațiunii ceva peste K 5 în monete de aur, pe când monete de argint, bancnote și monete de schimb circulează K 43 pro cap.

Sumar.

„*Lupta pentru existență*“. — Activitatea în direcție economică a „*Asociațiunii*“. — Cronică economică. — *Jurisdicțiune*: Obligat este comerciantul ori industriașul a asigura la cassa pentru ajutorarea bolnavilor pe fiul său sau altă rudenie aplicată în întreprinderea sa?, Proviziunea mijlocitorului de bani. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „*Brașoveana*“. — *Comunicațiune*: Însemnările pe fața cerurilor „*Cassei de păstrare poștale*“ sunt scutite de porto, Reforme importante în circulațiunea poștală internațională. — *Din reuniuni*: Serbările Reuniunii sodalilor români din Sibiu, Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului. — *Cronică*: Necrolog, Posturi vacante, Monete noue à K 100 aur și K 5 argint, Circulațiunea monetelor de aur.

„BOCȘANA“, institut de credit în Bocșa-montană.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de economii și credit „Bocșana“ în Bocșa-montană (Német-Bogsán) publică concurs cu termenul de a se subșterne suplicele până la 31 Octomvrie a. crt. st. n.; pentru ocuparea postului de **cassar**, împreună cu un salariu de 1200 cor. precum și tantiema statutară.

Reflectanții au să dovedească absolvirea vre-unei școli comerciale.

Ceice posed pe lângă limba maternă și maghiară și cea germană, vor fi preferați.

Dela cel ce va fi ales să pretinde cauziune de 400 cor. care sumă se va fructifica la institut cu 6% sau aceea sumă în hârtii de valoare, eventual și în realități.

După serviciu neexcepțional de un an se pune în prospect întărirea definitivă.

Postul are a se ocupa nemijlocit după alegere.

Bocșa-montană, la 26 Sept. 1907.

Nr. 106 [1—3]

BCU Direcțiunea.

„SĂTMĂREANA“, institut de credit în Seini.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de **practi-cant** la „Sătmăreana“, dotat cu salariu anual de K 840, prin aceasta se publică concurs.

Reflectanții au să documenteze cu atestat de maturitate că au absolvat o școală comercială precum și că posed pe deplin în scris și vorbire limba română, maghiară și eventual și cea germană.

Postul e a se ocupa îndată după alegere și cel ales, după un an de serviciu de probă prestat spre îndestulare, va fi numit oficial cu salariu anual de K 1200 și adăus de salariu în înțelesul statutelor.

Recursele sunt a se trimite până inclusive în 14 Octomvrie n. a. c. la adresa: „Sătmăreana“, institut de credit și economii, societate pe acții în Seini (Szinérváralja).

Seini, 23 Septemvrie 1907.

Nr. 104 [2—3]

Direcțiunea.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpădatu.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiu.

A XI-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5% ale *Institutului de credit și de economii „Albina“*, a avut loc la 26 Sept. 1907 în prezența Domnului notar public reg. *Gavriil Zăgoni* și a doi membri din direcțiune și doi membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras în valoare totală de *Coroane 125,000*, următorii numeri:

à K 500: Nr. 45, 86, 92, 107, 160, 168, 198, 228, 246, 266, 291, 320, 324, 347, 366, 389, 393, 421.

à K 1000: Nr. 23, 36, 103, 116, 126, 159, 187, 214, 218, 237, 279, 293, 311, 324, 366, 397, 402, 404, 427, 438, 450, 472, 492, 551, 553, 576.

à K 2000: Nr. 92, 111, 124, 164, 176, 209, 215, 237, 255, 327, 333, 382, 412, 429, 434, 455, 527, 551, 591, 604, 695, 709, 727, 788, 798, 868, 897, 928, 942, 970, 1007, 1016, 1099, 1115, 1144, 1175, 1278, 1289, 1319, 1322, 1408, 1411, 1462, 1471, 1482.

Cu începere dela 1 Aprilie 1908 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la *Cassa institutului în Sibiu*, la *Filiala sa în Brașov*, la *Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur“*, și la *Wiener Filiale der Zivnostenská banka pro Cechy a Moravu în Viena*; la *Ungarische Escompte- und Wechsler-Bank* și la *Pester Ungarische Commercial-Bank în Budapesta*, precum și la *Filiale der k. k. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe în Triest*, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpără și mai înainte oricând prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Aprilie 1908 înceată interesele lor mai de parte și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai înainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

à K 500: Nr. 418.

à K 1000: Nr. 42, 86, 401.

à K 2000: Nr. 83, 545, 585, 672, 795, 1334, 1344, 1349, 1592.

Sibiu, la 26 Septemvrie 1907.

Nr. 105 (1—1)

Direcțiunea.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.

Ioan I. Lăpădatu